

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo



JOURNALISTIKKUR OG FÓLKARÆÐI

Í gjár vóru liðin 85 ár síðani Sosialurin kom á gøtuna á fyrsta sinni. Og nógv er broytt hesi árin, síðani undangongumenn sum Petur Mohr Dam og Mourentius Viðsteiningu borið soleiðis í lag, at gamla pressan hjá Frederikshavns Socialdemokrati varð sett upp í Losjuni í Havn, har Bethuel Z. Jensen, prentari og lærlingur hansara, Carl Karbech Mouritsen prentaðu fyrsta eintakið av Sosialinum, sum kom á gøtuna hendan týsdagin, hin 24. mai í 1927.

Tilverugrundarlagið hjá einum politiksum flokki úti í heimi eins og í Føroyum var blaðið – tann ósvitaligi boðberin. Floksbýtið á tingi í 1906 gav okkum Sambandsflokkinn og Sjálvstýrisflokkinn. Dimmalætting legði

seg skjótt at Sambandsflokkinum, sum blaðið stuðlaði so at siga øldina alla. Tingakrossur var málagnid hjá Sjálvstýrisflokkinum – og fyrri at vinna gróðrarbotn fyrri tí nýggja arbeiðaraflokkinum, varð Sosialurin settur á stovni.

Nú Javaðarflokkurin varð stovnaður – og kom á ting í 1928, var ein nýggj dimensjón komin á ting. Tann sosialdemokratiska vísjónini kravdi eina kapitalistiska móttvekt, sum hon fekk við fyrst Vinnuflokkinum í 1936 sum varð til Fólkaflokkinn í 1940. Men tað setti nýggj krøv í fjølmiðlaheiminum, og Dagblaðið varð tí sett á stovn sum málagn Fólkafloksins. Nú vóru fyra politisk bløð – knýtt at politiskum flokkum.

Tá so loysingarfólkini eftir fólkaatkvøðuna 14. september í 1946 stovnaðu Tjóðveldisflokkinn var aftur neyðugt við einum nýggjum málagn, so grundarlag kundi leggjast undir tjóðveldishugsjónina. Tí var blaðið 14. September sett á stovn. Tjóðveldisflokkurin er tann seinasti flokkurin, sum er stovnaður fyrri Útvarpið, sum varð sett á stovn í 1957. Eitt alment útvarp gav aðrar møguleikar fyrri politiskt óheftum tíðindaflutningi. Tann tilgongdin byrjaði við útvarpinum og mentist – og miðlarnir lögdu seg seinni meira eftir at framleiða tíðindi heldur enn at bara missionera politikk. Kring allan heimin doyði tann politiska pressan – eisini í Føroyum.

Føroyski miðlaheimurin er nógv



broyttur – og avbjóðingarnar eru ovurstórar, serliga tí at politiskar raðfestingar eru um at taka grundarlagið undan almenna mentanarstovninum, Kringvarpi Føroya, sum samstundis hóttir privatu miðlarnar.

Vit skulu hava eina fjølbroytta miðlamynd í Føroyum, har vit hava tað alment figgjaða Kringvarpið, skal virka saman við privatu miðlunum – ikki í handilsligari kapping, bara við kapping um innihald.

Vit taka fegin móti avbjóðingini. Hevði bara politiska skipanin dugað at sæð samfelagsliga og mentanarliga virði í einum tryggum alemnnum kringvarpi – sum saman við privatu miðlunum hevði tryggjað tað journalistiska margfeldni, sum skal til í einum demokratiskum samfelag.

➤ **Nógv er vunnið, um politikarar virða miðlarnar**



VikuBlaðið – Føroya mest lisna blað

Nýggjasta kanningin hjá Gallup um lesaratøl hjá bløðunum vísir, at VikuBlaðið nú er Føroya mest lisna blað.

VikuBlaðið kemur út í hvørt hús í landinum mánakvøld, meðan ókeypis Dimmalætting kemur mikukvøld.

Sambært Gallup, so eru tað 61 prosent av Føroya fólki, sum hava lisið seinastu útgávu av VikuBlaðnum, meðan 59 prosent hava lisið seinastu útgávu av ókeypis Dimmalætting. Næst á listanum eru tann Dimmalætting, sum ikki er ókeypis og Sosialurin við ávikavist 41 og

39 prosentum.

Kanningin vísir eisini, at nógv fleiri fólk lesa VikuBlaðið og ókeypis Dimmalætting enn reklamublaðini, sum koma út hvørja viku. Tað er bara Samkeypblaðið, sum kemur upp á sama støðið.

Kanningin vísir eisini, at norðoyingar eru serliga glaðir fyrri VikuBlaðið, tí 73 prosent av norðoyingum lesa VikuBlaðið, at tjóðveldisfólk lesa ókeypis Dimmalætting, meðan veljarar hjá teimum smáu flokkunum hava hægstu lesaratølini hjá Sosialinum, og at javnaðarfólk lesa líka nógv Dimmalætting

sum Sosialin.

Tølini fyrri onnurbløð eru hesi:

Gratisávisin: 31 prosent
SMS-Blaðið: 29 prosent
Kvinna: 29 prosent
Norðlýsið: 20 prosent
Norðlýsið: 19 prosent

Í komandi viku er tað eitt ár síðani, at Miðlahúsið yvirtók VikuBlaðið. Tann avtalan varð undirskrivað 2. juni í fjør, og fyra VikuBlaðið frá Miðlahúsinum varð borði út við Posta mánakvøldið 6. juni í fjør.



➤ Útspilling tekin um máttloysi

JÓGVAN SUNDSTEIN
TÍÐARGREIN
Á SÍÐU 19



➤ Ein klumma um einki

HILMAR JAN HANSEN
EYGAMÁLID SÍÐU 18

Lisið á facebook

Gunvør Balle Gott at útiðsetar gjøgnum Ghetto Føroyar hava fingið sína egnu útvarpsrødd! Og tað var áhugavert at hoyra kjakið í dag um æviga skismað um at flyta aftur til Føroya ella ikki.

Tey ungu tóku í egnan barm »vit mugu sjálvi taka ábyrgd, flyta heim og vera við til at byggja tað land vit ynskja. Tað nyttar ikki bara sita í DK og grenja og peika eftir øllum vit halda vera skeivt í Føroyum«.

Hugburðurin bar boð um at tey hava tikið orð J.F. Kennedy's til sín "ask not what the country can do for you, but what you can do for your country". Og tað er eitt gott útgangsstøði. Eisini stuttligt at hoyra skilagott prát um virðir, sosialpolitik og vinnupolitik. Hugsaði, at tað hevði verið ótrúliga spennandi at skipa eitt skugga-løgting millum útiðsetar, ið kundi verið eitt slag av hoyringsparti, ið viðgjørdi aktuel politisk mál. Tí tað er serstakliga viðkomandi og áhugavert

at fáa ábendingar um hvørja støðu unga ættarliði, gjøgnum hetta Ting, hevði haft til áleikandi samfelagsmál. Politiska skipanin hevði fingið týðningarmikla vitan um, hvussu útiðsetar hugsa, og hvørjar meiningar og virðir tey raðfesta fyrri okkara samfelag. Eisini vildi eitt slíkt Ting knýtt útiðsetar tættari til føroyska samfelagið og harvið fingið fleiri at flutt heim.



Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo